

Surányi György A Feleségével És A Felesége Családjával

A képen balról én, az első feleségem [Wagner Erika], a feleségem apja, anyja, sógora, nővére és középen a kisiúk. Az első feleségemmel egy tankörbe kerültünk. Az egyetemen ismerkedtünk meg. Az első feleségem szintén 1930-ban született, Budapesten. Wagner Erikának hívják. Az ő szülei, mikor összeházasodtunk, már nyugdíjasok voltak. A nővére meg annak a férje orvos volt. Az a család, az Erika szülei nagyon vallásosak voltak. Ő is cionista volt, a Hanhacokhoz járt [lásd: Hanoár Hacioni Magyarországon], a mozgalommal együtt kiment. Ő sokkal bátrabb volt, mint én. A cionista mozgalommal még Belgiumban is kinn volt, talán két évig, és onnan jött vissza. 1947-ben vagy mikor ment ki. Belgiumban megálltak, és egy évig ott voltak. Akkor az arabok meg az angolok miatt nem tudták őket kivinni. Azért jött haza, mert anyja-apja beteg lett, minden, ideges volt, és hazajött. Aztán már nem ment. Akkor volt az, hogy nem engedték be a zsidókat, és hajókat süllyesztettek el, volt ilyen cirkusz 1946 körül, és akkor visszajött. Úgyhogy ő perfektül beszélt németül, franciául -- én meg se tudok mukkanni idegen nyelven --, állati nyelvérzéke volt, nagyon okos. Erika egy hónappal később került az egyetemre, mint én. Utólag nyomták be, nem volt jó káder, úgy nyomták be, hogy a nagynénje a Budapesti Pártbizottságon volt. De egy évvel később végzett, mert 1953. február huszonharmadikán elvitte az ÁVO. Az úgy volt, hogy negyedévesek voltunk -- akkor még négy év volt az egyetem --, és vizsgaszünet volt, és aztán a szülei mesélték, hogy este tizenegykor csengettek az ajtón, és betódult három férfi és egy nő. Felforgatták a lakást, és Erikát elvitték. Aztán se kép, se hang. A rokonukat, aki a Budapesti Pártbizottságon volt osztályvezető, kérték meg, hogy nézzen utána, mi van. Fogalma nem volt róla. Akkor télen döglött meg Sztálin [Sztálin 1953. március 5-én halt meg. -- A szerk.], és egy kicsit föloldódott a dolog, és egyszer csak augusztus környékén megjelent Erika. Úgy engedték el, hogy bűnös, csak nem tudták rábizonyítani. Nemigen tudtak vele mit kezdeni. Nem volt olyan, amire ő ne emlékezett volna, hogy mit mond. Mikor találkoztunk utána, fekete volt a szemfehérje az állandó szembe világitástól. Úgy került be, mint mesélte, hogy volt egy Tank nevezetű csaj. Én is ismertem a cionisták köréből. Ez a nő beköpte őt, mert neveket kértek tőle a mozgalomból, és az Erika nevét adta meg. Merthogy az Erika milyen szemét, hogy cionista létére keresztény fiúval jár -- ez a fiú én voltam! Mesélt a

börtönről sokat. A börtönőrökről. Éjjel kettőkor, háromkor fölkeltek, kihallgatták, szemébe világítottak, és állandóan beszéltek. A cionista mozgalomról kérdezték, hogy pontosan mit, azt nem tudom. De elég okos volt, és mindig tudta, hogy mit mondott. Nem lehetett megzavarni. Mindig ugyanarról kell beszélni. Egyszer bevitték a főparancsnokhoz, az ezredeshez. És az meg összetévesztette valamilyen nővel, és egész mást kérdezett. Úgy jutott ki, hogy meghalt a Szarzsák [Sztálin -- A szerk.], és akkor úgy enyhült a dolog. És nem tudtak semmit rábizonyítani. Azt mondták neki, hogy ezt a hat hónapot megérdemelte. Mivel nincs semmi bizonyíték, elengedik. Elengedték. Egyszer csak otthon volt. A Rákosi-korszakot nagyon szarul éltük meg, az apámat is lecsukták egy évre. De nem teljesen jogtalanul. Mert apám akkor egy kocsmának volt a vezetője. És mellettünk -- nem tudom, mennyivel -- volt egy hentes. És akkor még elég nehéz viszonyok voltak, nem lehetett húst kapni, és akkor csencseltek, hogy apám italt ad, ő meg húst. És valaki beköpte. Valamelyik személyzet, és apámat lecsukták egy évre. Mikor én utolsó éves voltam, nem volt apám. Épp akkor nem volt apám, amikor diplomáztam. És az utolsó félévben Erika se volt, őt meg ugye az ÁVO vitte el. Anyám egyetlen fizetéséből éltünk, nem valami vidáman. Bár már akkor Erika volt, és hogyha náluk kajáltam, nem volt nagy zűr, de otthon, mondjuk úgy, gyenge volt az ellátás. Anyámnak, mit tudom én, hatszáz forint fizetése volt mint gépíróknak, és apám nem volt.